

GEZ NR 12

KARTA ADRESOWA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

1. Nazwa: kościół filialny pw. Narodzenia NMP

2. Czas powstania: 1794 r.

3. Miejscowość:

JARANDOWO

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację:

4. Adres: Jarandowo, dz. geod. nr 75/1

5. Przynależność administracyjna:

województwo: warmińsko-mazurskie

powiat: lidzbarski

gmina: Lidzbark Warmiński (gmina wiejska)

6. Formy ochrony:

Rejestr zabytków: A-4022 z 4.12.1997

Widok bryły kościoła z SW na NE

8. Historia, opis i wartości Historia: Wieś została założona pomiędzy 1333 a 1342 rokiem przez Henryka Lutra, wójta warmińskiego. Jego lokację zatwierdził 9 września 1359 roku biskup Henryk Styprock. Już Luter wyznaczył dotacje do kaplicy, która miała być filią Kraszewa. Dokładna data powstania kaplicy nie jest znana. Na początku XVI wieku Jarandowo było parafią dekanatu lidzbarskiego, potem kaplica została zupełnie zniszczona i przy końcu wieku XVI znane było jedynie miejsce, na którym stała. Obecny kościół został zbudowany w 1791 roku, być może w konstrukcji szkieletowej i trzy lata później został powiększony. W 1894 roku dobudowano neogotycką wieżę, a w 1936 roku zakrystię i prezbiterium. Na dachu znajduje się ośmioboczna wieżyczka, zwieńczona chorągiewką z datą 1791. 13 września 1927 roku erygowano tu samodzielną parafię. Opis: Kościół usytuowany jest na szczycie wzgórza opadającego łagodnie w stronę południową. Teren kościelny wydzielony jest ogrodzeniem, pochodzącym z kwater sąsiedniego cmentarza. Kościół jest zwrócony prezbiterium w stronę północną. Wokół kościoła i zbocza porastają lipy i klony. Kościół wzniesiony na fundamentach z kamienia polnego, murowany, w całości pokryty tynkiem. Dostawiona od południa wieża o formach neogotyckich jest murowana z cegły, podobnie jak prezbiterium i zakrystia. Wartości: Kościół w Jarandowie stanowi jeden z przykładów warmińskich kościołów wzniesionych w synkretycznej stylistyce. Stanowi ważny element krajobrazu kulturowego regionu.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Obiekt w dobrym stanie. Remonty prowadzone są zgodnie z przepisami prawa i pod nadzorem WKZ. Wszelkie działania przy zabytku mogą być prowadzone po uzyskaniu i na podstawie pozwolenia wydanego przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.	
	10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Dr Małgorzata Karczevska, 14.11.2023	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)* * dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków